

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2013. gada 24. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Kredītiestāžu sanācija un likvidācija —
Direktīva 2001/24/EK — 3., 9. un 32. pants — Valsts likumdevēja akts, ar kuru sanācijas pasākumiem
nosaka likvidācijas procedūras sekas — Tiesību akta normas, ar ko aizliedz vai aptur jebkādu tiesvedību
pret kredītiestādi pēc moratorija stāšanās spēkā

Lietā C-85/12

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Cour de cassation* (Francija)
iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2012. gada 14. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2012. gada
20. februārī, tiesvedībā

LBI hf, agrāk – *Landsbanki Islands hf*,

pret

Kepler Capital Markets SA,

Frédéric Giraux.

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), tiesneši E. Juhāss
[*E. Juhász*], A. Ross [*A. Rosas*], D. Švābi [*D. Šváby*] un K. Vajda [*C. Vajda*],

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretārs V. Turē [*V. Tourrès*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2013. gada 7. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *LBI hf* vārdā – *S. Le Damany, T. Brun, J. E. Bunetel* un *J. Wohl, avocats*,
- *F. Giraux* vārdā – *P. Jupile Boisverd* un *G. Brasier Porterie, avocats*,
- Francijas valdības vārdā – *G. de Bergues* un *F. Fize*, kā arī – *N. Rouam*, pārstāvji,
- Portugāles valdības vārdā – *L. Inez Fernandes*, pārstāvis,
- Islandes valdības vārdā – *P. Hjatested, V. Benediktsdóttir* un *J. Bjarnadóttir*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – franču.

— Eiropas Komisijas vārdā – *F. Dintilhac, A. Nijenhuis* un *E. Traversa*, pārstāvji,

— EBTA Uzraudzības iestādes vārdā – *X. Lewis* un *M. Moustakali*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2013. gada 30. maija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvu 2001/24/EK par kredītiestāžu reorganizāciju [sanāciju] un likvidāciju (OV L 125, 15. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts strīdā starp *LBI hf*, agrāk – *Landsbanki Islands hf* (turpmāk tekstā – “*LBI*”), Islandes kredītiestādi, un *Kepler Capital Markets SA*, kā arī *F. Giraux* par pēdējās personas veiktiem diviem apķīlāšanas aktiem Francijā, nodarot kaitējumu *LBI*, lai gan Islandē attiecībā pret to bija pasludināts maksājumu moratorijs.

Athilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2001/24 preambulas 6., 7., 16., 20. un 30. apsvērumā ir noteikts:

“(6) Izcelsmes dalībvalsts tiesu un administratīvajām iestādēm vienīgajām ir jābūt tiesībām lemt par reorganizācijas [sanācijas] pasākumiem un to īstenošanu attiecīgajā valstī, kas paredzēti spēkā esošajos likumos. Ņemot vērā grūtības, saskaņojot dalībvalstu tiesību aktus un praksi, ir jāparedz, ka dalībvalstīm ir savstarpēji jāatzīst pasākumi, ko katra no tām ir veikusi, lai atjaunotu to kredītiestāžu ekonomisko dzīvotspēju, kurām tā ir izsniegusi atļaujas.

(7) Ir būtiski nodrošināt, lai visās dalībvalstīs spēkā būtu reorganizācijas [sanācijas] pasākumi, ko veic izcelsmes dalībvalsts administratīvās vai tiesu iestādes, un pasākumi, kurus šo reorganizācijas [sanācijas] pasākumu vadīšanas nolūkā veic minēto iestāžu nozīmētas personas vai iestādes, tostarp pasākumi, kuros pastāv iespējamība pārtraukt maksājumus, pārtraukt izpildes pasākumus vai samazināt atlīdzību, un jebkādi citi pasākumi, kas varētu ietekmēt trešo personu pastāvošās tiesības.

[..]

(16) Vienāda attieksme pret kreditoriem paredz, ka kredītiestādi likvidē saskaņā ar vienotības un universalitātes principiem, kas paredz izcelsmes dalībvalsts administratīvo un tiesu iestāžu ekskluzīvu kompetenci un to lēmumus atzīšanu, kā arī to, ka šīs iestādes visās pārējās dalībvalstīs varētu bez jebkādam formalitātēm īstenot pilnvaras, kas tām piešķirtas [noteiktas] izcelsmes dalībvalsts tiesību aktos, izņemot gadījumus, kad šajā direktīvā paredzēts citādi.

[..]

(20) Individuāla informācijas sniegšana zināmiem kreditoriem ir tikpat būtiska kā tās publicēšana, lai vajadzības gadījumā tiem ļautu noteiktā termiņā iesniegt prasības vai novērojumus saistībā ar to prasībām. Tam būtu jānotiek, nediskriminējot kreditorus, kuru dzīvesvieta ir citā dalībvalstī, nevis izcelsmes dalībvalstī, pamatojoties uz viņu dzīvesvietu vai viņu prasību raksturu. Kreditori pienācīgā veidā ir regulāri jāinformē visu likvidācijas laiku.

[..]

(30) Uz reorganizācijas [sanācijas] pasākumu vai likvidācijas procesa ietekmi uz nepabeigtu tiesas prāvu attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā notiek šis tiesas process, izņēmuma kārtā piemērojot *lex concursus*. Uz šo pasākumu un procesa ietekmi uz atsevišķām izpildes nodrošināšanas darbībām šādu tiesas prāvu rezultātā attiecas izcelsmes dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar šajā direktīvā noteikto parasto kārtību.”

4 Direktīvas 2001/24 2. pants ir formulēts šādi:

“Šajā direktīvā lietotas šādas definīcijas:

[..]

— “reorganizācijas [sanācijas] pasākumi” ir pasākumi, kas paredzēti, lai saglabātu vai atjaunotu kādas finanšu iestādes [kreditīestādes] finanšu stāvokli un kas varētu ietekmēt trešo personu iepriekš pastāvējušas tiesības, tostarp pasākumi, kuros pastāv iespējamība pārtraukt [apturēt] maksājumus, pārtraukt [apturēt] piespiedu izpildes pasākumus vai samazināt atbildību [prasījumus],

[..]

— “likvidācijas process” ir kopīgas procedūras, ko kādas dalībvalsts administratīvās vai tiesu iestādes uzsāk un pārrauga nolūkā pārdot aktīvus šo iestāžu uzraudzībā, tai skaitā gadījumos, kad procesu izbeidz ar kompromisu [izlīgumu] vai citu, līdzīgu pasākumu,

[..].”

5 Šīs direktīvas 3. pantā ar nosaukumu “Reorganizācijas [sanācijas] pasākumu noteikšana – piemērojamie tiesību akti” ir noteikts:

“1. Tikai izcelsmes dalībvalsts administratīvajām vai tiesu iestādēm ir tiesības lemt par viena vai vairāku reorganizācijas [sanācijas] pasākumu īstenošanu kreditīestādē, tostarp citās dalībvalstīs reģistrētās filiālēs.

2. Reorganizācijas [sanācijas] pasākumus piemēro saskaņā ar izcelsmes dalībvalstī spēkā esošajiem normatīvajiem un administratīvajiem aktiem, un procedūrām, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi.

Šie pasākumi saskaņā ar tās dalībvalsts tiesību aktiem pilnībā turpina darboties Kopienas [Savienības] teritorijā bez jebkādam turpmākām formalitātēm, tostarp attiecībā pret trešajām personām citās dalībvalstīs, pat tad, ja tiem piemērojamās uzņēmējas dalībvalsts noteikumos nav paredzēti šādi pasākumi vai arī to izpilde ir pakļauta nosacījumiem, kas nav izpildīti.

Reorganizācijas [sanācijas] pasākumi ir spēkā visā Kopienas [Savienības] teritorijā, tiklīdz tie ir stājušies spēkā tajā dalībvalstī, kur tos veic.”

- 6 Ar nosaukumu “Likvidācijas uzsākšana. Informācija, kas jāsniedz citām kompetentām iestādēm” šīs pašas direktīvas 9. panta 1. punktā tiek precizēts:

“Tikai izcelsmes dalībvalsts administratīvajām vai tiesu iestādēm, kas ir atbildīgas par likvidāciju, ir tiesības lemt par likvidācijas uzsākšanu attiecībā uz kredītiestādi, tostarp tās citās dalībvalstīs reģistrētajām filiālēm.

Lēmumu par likvidācijas uzsākšanu, ko pieņem izcelsmes dalībvalsts administratīva vai tiesu iestāde, bez jebkādām turpmākām formalitātēm atzīst visu pārējo dalībvalstu teritorijā, un tas ir tur spēkā, ja lēmums ir spēkā dalībvalstī, kurā likvidāciju uzsāk.”

- 7 Direktīvas 2001/24 10. pantā ar nosaukumu “Piemērojamie tiesību akti” ir paredzēts:

“1. Kredītiestādi likvidē saskaņā ar izcelsmes dalībvalstī spēkā esošajiem normatīvajiem un administratīvajiem aktiem un procedūrām tiklīdz, ciktāl šajā direktīvā nav noteikts citādi.

2. Izcelsmes dalībvalsts tiesību aktos jo īpaši nosaka:

[..]

- e) likvidācijas procesa iespaidu uz atsevišķu kreditoru ierosinātiem tiesas procesiem, izņemot nepabeigtās tiesas prāvas, kā noteikts 32. pantā;

[..]

- l) noteikumus attiecībā uz to juridisko aktu spēkā neesamību, atzīšanu par spēkā neesošiem un nepiemērošanu, kas kaitē kreditoriem.”

- 8 Atbilstīgi šīs direktīvas 32. pantam “reorganizācijas [sanācijas] pasākumu vai likvidācijas procesa ietekmi uz nepabeigtām tiesas prāvām saistībā ar aktīviem [mantu] vai tiesībām, kas kredītiestādei ir anulētas [atņemtas], regulē vienīgi tās dalībvalsts tiesību akti, kurā notiek attiecīgā tiesas prāva”.

- 9 Direktīva 2001/24 tika iestrādāta 1992. gada 2. maija Eiropas Ekonomikas zonas līgumā (OV 1994, L 1, 3. lpp.) ar EEZ Apvienotās komitejas 2002. gada 6. decembra Lēmumu Nr. 167/2002, ar ko groza EEZ līguma IX pielikumu (Finanšu pakalpojumi) (OV 2003, L 38, 28. lpp.).

Islandes tiesības

- 10 1991. gada 26. marta Likuma Nr. 21/1991 par bankrotu (turpmāk tekstā – “likums par maksātnespēju”) 138. pantā, kas ir šī likuma XX nodaļā par maksātnespējīgā veikto darbību atcelšanu, ir teikts:

“Maksātnespējīgā mantas arests automātiski tiek atcelts, ar nosacījumu, ka attiecīgā manta tiek iekļauta bankrota masā. Šī pati norma ir piemērojama attiecībā uz piespiedu kārtā veiktām darbībām, ar ko apķīlā maksātnespējīgā mantu sešus mēnešus pirms atsauces datuma, ar nosacījumu, ka attiecīgā manta tiek iekļauta bankrota masā.

[..]”

- 11 2002. gada 20. decembra Likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm (turpmāk tekstā – “likums Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm”) XII nodaļā ir paredzētas normas par finanšu sanāciju, likvidāciju un finanšu iestāžu saplūšanu.

- 12 Starptautiskās banku un finanšu krīzes, kura 2008. gada skāra Islandes Republiku, kontekstā vairākkārt tika grozīti likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm XII nodaļas noteikumi. Tā šī likuma 98. pants tika grozīts ar 2008. gada 13. novembra likumu Nr. 129/2008 (turpmāk tekstā – “likums Nr. 129/2008”), lai ļautu grūtībās nonākušām finanšu iestādēm noteikt moratoriju, tādēļ, sākot no šī pasākuma stāšanās spēkā, ļaujot patverties no jebkādas tiesvedības un liekot apturēt jebkuru tiesvedību visā moratorija laikā, izņemot gadījumus, kad likumā ir noteikts citādi vai ir izdarīts noziedzīgs nodarījums.
- 13 Likumā Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm, kas grozīts ar likumu Nr. 129/2008, paredzētais režīms, kas piemērojams finanšu iestādēm, uz kurām attiecas moratorijs, tika pārskatīts ar 2009. gada 15. aprīļa likumu Nr. 44/2009 (turpmāk tekstā – “likums Nr. 44/2009”). Pirmkārt, likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. panta noteikumi, kas aizliedza uzsākt tiesvedību un apturēja notiekošās tiesvedības pret finanšu iestādēm, kurām piemēroja moratoriju, tika atcelti. Otrkārt, ar likumu Nr. 44/2009 tika ieviesta virkne pārejas noteikumu, kuru II punkts, kurš skar finanšu iestādes, kurām piemēro moratoriju, ir izteikts šādi:

“Turpmāk izklāstītās īpašās normas tiek piemērotas finanšu uzņēmumiem, kuriem piemēro parādu moratoriju brīdī, kad stājas spēkā [likums Nr. 44/2009].

1. Piešķirtais moratorijs turpinās, neraugoties uz šī likuma stāšanos spēkā un var tikt pagarināts atbilstīgi [likuma Nr. 44/2009] 10. panta otrajā daļā paredzētajām normām.

2. Kas attiecas uz moratoriju, [likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm XII nodaļas] 101. panta pirmās daļas, 102., 103. un 103.a panta noteikumi ir piemērojami, “it kā šī uzņēmuma likvidācija ar tiesas nolēmumu būtu bijusi pasludināta [likuma Nr. 44/2009] spēkā stāšanās dienā”; likvidācijas procedūras tomēr tiek sauktas par “atļauto parādu moratoriju” tik ilgi, kamēr ir spēkā šī atļauja, [atbilstīgi iepriekš 1. punktā noteiktajam]. Beidzoties šai atļaujai, bez īpaša tiesas lēmuma uzņēmums tiks automātiski uzskatīts par tādu, kam piemēro likvidācijas procedūras atbilstīgi vispārējām normām [..]”.

- 14 Ar 2010. gada 16. novembra likumu Nr. 132/2010 (turpmāk tekstā – “likums Nr. 132/2010”) savukārt tika grozīti Likumā Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm ar likumu Nr. 44/2009 iekļautie pārejas noteikumi. Atbilstīgi likuma Nr. 132/2010 2. pantam finanšu iestādes, kurām ir piemērots moratorijs, beidzoties šim moratorijam, vairs netiek automātiski likvidētas, bet likvidācija ir jādūdz tiesai pirms šī datuma. Šis pants turklāt paredz, ka, ja šī tiesa apmierina likvidācijas pieteikumu, pasākumi, kas ir tikuši veikti finanšu iestādei piešķirtā moratorija laikā, pēc likuma Nr. 44/2009 stāšanās spēkā paliek negrozīti.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 15 *F. Giroux* 2008. gada 10. novembrī iesniedza divus mantas apķīlāšanas aktus *Kepler Capital Markets SA*, lai nodrošinātu prasījuma parādu, kas viņam pienācās no *LBI*.
- 16 *Landsbanki Tribunal de grande instance de Paris* [Parīzes *Tribunal de grande instance*] (Francija) apstrīdēja šos rīkojumus par mantas apķīlāšanu. Norādot uz sanācijas un likvidācijas pasākumiem, kurus attiecībā pret to ir veikušas Islandes iestādes, *LBI* apgalvoja, ka šie pasākumi ir pretstatāmi Francijas kreditora prasījumam un ka atbilstīgi likumam Nr. 44/2009 un likuma Nr. 21/1991 par maksātnespēju 138. pantam visi kopš 2008. gada 15. maija veiktie piespiedu piemērošanas pasākumi ir spēkā neesoši.
- 17 Kas attiecas uz pasākumiem, kas noteikti attiecībā uz *LBI* Islandē, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka ar 2008. gada 6. oktobra steidzamības likumu Islandes Finanšu uzraudzības iestādei tika ļauts iejaukties finanšu iestāžu darbībā. Tādējādi šī iestāde pārņēma *LBI* kontroli un

iecēla tās pagaidu pārvaldības komiteju, lai kontrolētu bankas īpašuma pārvaldību un vadītu tās darbību. 2008. gada 5. decembrī Reikjavīkas vietējā tiesa (Islande) piešķīra LBI moratoriju atbilstīgi likumam Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm. Par šo moratoriju, kurš tika vairākkārt pagarināts, kā par sanācijas pasākumu, piemērojot Direktīvas 2001/24 6. pantu, 2009. gada 9. janvārī tika ievietots paziņojums *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 4, 3. lpp.). Paziņojumā tika precizēts, ka pret LBI nedrīkst uzsākt tiesvedību, kamēr noteiktais moratorijs ir spēkā. Moratorijs uz šī paša juridiskā pamata ar diviem atsevišķiem Reikjavīkas vietējās tiesas 2008. gada 24. novembra nolēmumiem tika piešķirts divām citām finanšu iestādēm, proti, *Kaupthing Bank hf* un *Glitnir Bank hf*.

- 18 Ar 2009. gada 25. jūnija spriedumu Parīzes *Tribunal de grande instance* noraidīja LBI prasību. Tiesa uzskatīja, ka likuma Nr. 44/2009 pārejas noteikumos nav atsauces uz likuma Nr. 21/1991 par maksātnespēju 138. pantu. Turklāt likuma Nr. 44/2009 noteikumi nav sanācijas un likvidācijas pasākumi, kurus veikušas “administratīvās vai tiesu iestādes” Direktīvas 2001/24 izpratnē.
- 19 Šis spriedums tika apstiprināts ar *Cour d’appel de Paris* [Parīzes apelācijas tiesas] (Francija) 2010. gada 4. novembra spriedumu. Ar 2012. gada 14. februāra aktu LBI vērsās ar kasācijas sūdzību par šo spriedumu *Cour de cassation* [Kasācijas tiesā] (Francija).
- 20 Šādos apstākļos *Cour de cassation* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Direktīvas 2001/24] 3. un 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi kā no [likuma Nr. 44/2009] izrietošie kredītiestādes reorganizācijas [sanācijas] vai likvidācijas pasākumi ir uzskatāmi par administratīvās vai tiesu iestādes veiktiem pasākumiem šo pantu izpratnē?
- 2) Vai [Direktīvas 2001/24] 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to nav saderīga tādas valsts tiesību normas kā [likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm] 98. pants, ar kuru pēc moratorija stāšanās spēkā tiek aizliegta vai apturēta jebkāda tiesvedība tiesā pret kredītiestādi, spēkā esamība attiecībā uz citā dalībvalstī pirms moratorija pasludināšanas veiktiem drošības pasākumiem?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 21 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/24 3. un 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi finanšu iestādes sanācijas vai likvidācijas pasākumi kā tie, kas ir balstīti uz likuma Nr. 44/2009 II punktā esošajiem pārejas noteikumiem, ir jāuzskata par administratīvo vai tiesu iestāžu veiktiem pasākumiem šo Direktīvas 2001/24. pantu izpratnē, jo šiem pārejas noteikumiem ir sekas tikai tad, ja ar tiesas nolēmumu kredītiestādei tiek piešķirts moratorijs.
- 22 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas 2001/24, kā tas izriet no tās preambulas 6. apsvēruma, mērķis ir, lai dalībvalstis savstarpēji atzītu pasākumus, ko katra no tām ir veikusi, lai atjaunotu to kredītiestāžu ekonomisko dzīvotspēju, kurām tā ir izsniegusi atļaujas. Šis mērķis, kā arī šīs direktīvas preambulas 16. apsvērumā noteiktās vienādas attieksmes pret kreditoriem garantēšana prasa, lai izcelsmes dalībvalsts iestāžu veiktajiem sanācijas un likvidācijas pasākumiem visās pārējās dalībvalstīs ir tādas sekas, kādas tiem piešķir [nosaka] šīs dalībvalsts likums.
- 23 Tā, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, 2008. gada 5. decembrī Reikjavīkas vietējā tiesa piešķīra LBI moratoriju atbilstīgi likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm, kurš ir grozīts ar likumu Nr. 129/2008, 98. pantam, lai ļautu tai reorganizēt savu finanšu situāciju. Šī tiesa piešķīra šo moratoriju, ņemot vērā LBI finanšu grūtības, un tas tika pagarināts vairākkārt līdz 2010. gada

5. decembrim. Nav strīda par to, ka šis moratorijs, tā kā tas ļāva *LBI* reorganizēt savu finanšu situāciju, bija reorganizācijas [sanācijas] pasākums Direktīvas 2001/24 2. panta septītā ievilkuma izpratnē.

- 24 Likuma Nr. 44/2009 II punktā esošie pārejas noteikumi ir grozījuši šo moratoriju juridiskās sekas, piemērojot finanšu iestādēm, kurām noteikts moratorijs, īpašu likvidācijas režīmu, šīs iestādes nenododot likvidācijai pirms šī moratorija beigām.
- 25 Tieši šo apsvērumu kontekstā ir jāatbild uz iesniedzējtiesas uzdoto pirmo jautājumu.
- 26 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmkārt, ka atbilstīgi Direktīvas 2001/24 3. panta 1. punktam un 9. panta 1. punktam tikai izcelsmes dalībvalsts administratīvajām vai tiesu iestādēm ir tiesības lemt par reorganizācijas [sanācijas] pasākumu īstenošanu kredītiestādē, kā arī par likvidācijas procedūras uzsākšanu attiecībā uz šādu iestādi.
- 27 Otrkārt, atbilstīgi šīs direktīvas 3. panta 2. punkta otrajai daļai un 9. panta 1. punkta otrajai daļai sanācijas pasākumiem, kā arī izcelsmes dalībvalsts administratīvo un tiesu iestāžu pieņemtajiem lēmumiem pārējās dalībvalstīs ir tādas sekas, kādas tiem piešķir [nosaka] šīs dalībvalsts tiesiskais regulējums.
- 28 No šiem noteikumiem izriet, ka sanācijas un likvidācijas pasākumi, par kuriem ir lēmušas izcelsmes dalībvalsts administratīvās un tiesu iestādes, ir tie, kuri tiek atzīti atbilstīgi Direktīvai 2001/24 ar tādām sekām, kādas tiem paredz šīs dalībvalsts tiesības. Savukārt izcelsmes dalībvalsts tiesiskajam regulējumam par kredītiestāžu sanāciju un likvidāciju principā sekas pārējās dalībvalstīs var būt, tikai šīs dalībvalsts administratīvajām un tiesu iestādēm veicot pasākumus attiecībā uz konkrētu kredītiestādi.
- 29 Attiecībā uz likuma Nr. 44/2009 II punktā esošajiem pārejas noteikumiem ir jāuzsver, ka ar tiem ir tikuši grozītas maksājumu moratoriju, kuri bija spēkā šī likuma spēkā stāšanās brīdī, sekas. Šī likuma apsvērumos, daļā par šīs likumdevēja ieviešanas motīviem un mērķiem ir tieša norāde uz *LBI*, *Kaupthing Bank hf* un *Glitnir Bank hf*.
- 30 Turklāt, pieņemot šos pārejas noteikumus, Islandes likumdevējs nenoteica kredītiestāžu, kurām piemēro moratoriju, likvidāciju, bet noteica zināmas sekas likvidācijas procedūrai saistībā ar moratorijiem, kuri bija spēkā konkrētā datumā.
- 31 Atbilstīgi likuma Nr. 44/2009 II punktā esošo pārejas noteikumu ievadteikumam tie tiek piemēroti tikai kredītiestādēm, kurām piemēro moratoriju brīdī, kad stājas spēkā šis likums, kādēļ, ja nav tiesas lēmuma, ar kuru piešķir vai pagarina moratoriju par labu noteiktai kredītiestādei pirms šī datuma, šiem pārejas noteikumiem nevar būt seku.
- 32 Ņemot vērā, ka šo pārejas noteikumu piemērojamības nosacījums bija individuāls lēmums, ar kuru piešķir vai pagarina moratoriju, šie juridiskie noteikumi rada savas sekas atbilstīgi Direktīvas 2001/24 vispārējai sistēmai nevis tieši, bet sanācijas pasākuma ceļā, ko konkrētai kredītiestādei ir noteikusi tiesu iestāde.
- 33 Visbeidzot, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka 2010. gada 22. novembrī Reikjavīkas vietējā tiesā tika pasludināts nolēmums par *LBI* likvidācijas procedūras uzsākšanu.
- 34 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka *LBI* nodošana likvidācijai neizriet tikai no likuma Nr. 44/2009 II punktā esošo pārejas noteikumu piemērošanas.

- 35 Šo pārejas noteikumu sekas īstenojas individuālu sanācības un likvidācijas pasākumu ceļā. Pamatlietā šie individuālie pasākumi ir, pirmkārt, Reikjavīkas vietējās tiesas 2008. gada 5. decembra nolēmums, piešķirot *LBI* moratoriju, kā sanācības pasākums un, otrkārt, šīs pašas tiesas 2010. gada 22. novembra nolēmums uzsākt un īstenot likvidācijas procesu attiecībā uz *LBI*.
- 36 No tā izriet, ka individuālie sanācības un likvidācijas pasākumi atbilstīgi Direktīvas 2001/24 3. panta 2. punkta otrajai daļai un 9. panta 1. punkta otrajai daļai var radīt sekas, ko tiem nosaka Islandes tiesiskais regulējums, Savienības dalībvalstīs.
- 37 Šim secinājumam nav pretrunā *F. Giroux* norādītais arguments, ka, tā kā runa ir nevis par administratīvas vai tiesu iestādes pieņemtu lēmumu, bet likumdošanas noteikumiem, likuma Nr. 44/2009 pārejas noteikumi, ar kuriem *LBI* piešķirtais moratorijs ir pārveidots likvidācijas procedūrā, nevar būt prasības priekšmets un tādējādi tie nevar radīt sekas Savienības dalībvalstīs.
- 38 Kā tika atgādināts šī sprieduma 27. punktā, sekas, kādas var radīt izcelsmes dalībvalsts administratīvo vai tiesu iestāžu veiktie sanācības vai likvidācijas pasākumi pārējās Savienības dalībvalstīs atbilstīgi Direktīvas 2001/24 3. panta 2. punkta otrajai daļai un 9. panta 1. punkta otrajai daļai, ir nosakāmas izcelsmes dalībvalsts tiesībās. Tādējādi šī direktīva neliedz šai dalībvalstij grozīt, pat ar atpakaļejošu spēku, šādiem pasākumiem piemērojamo tiesisko režīmu.
- 39 Kas attiecas uz to, vai likuma Nr. 44/2009 pārejas noteikumi var būt prasības priekšmets, lai tie būtu administratīvas vai tiesu iestādes veikti pasākumi Direktīvas 2001/24 3. un 9. panta izpratnē, ir jāatgādina, ka šī direktīva, kā tas izriet no tās preambulas 6. apsvēruma, izveido valsts sanācības un likvidācijas pasākumu dalībvalstu savstarpējās atzišanas sistēmu, necenšoties saskaņot valstu tiesisko regulējumu šajā jomā.
- 40 Šajā ar Direktīvu 2001/24 izveidotās sistēmas ietvarā izcelsmes dalībvalsts sanācības un likvidācijas pasākumi, kā tas izriet no šīs direktīvas 3. panta 2. punkta otrās daļas un 9. panta 1. punkta otrās daļas, tiek atzīti “bez jebkādam turpmākām formalitātēm”. Konkrētāk, minētā direktīva nepakārto sanācības un likvidācijas pasākumu atzišanu nosacījumam par iespēju vērst prasību pret tiem. Tāpat atbilstīgi minētajai 3. panta 2. punkta otrajai daļai uzņēmēja dalībvalsts arī nevar šādu atzišanu pakārtot šādam nosacījumam, kuru, iespējams, paredz tās valsts tiesiskais regulējums.
- 41 Visbeidzot, lai gan kreditoru vienlīdzības princips attiecībā uz to iespējām celt prasību, kā ir norādīts Direktīvas 2001/24 preambulas 12. apsvērumā, liek izcelsmes dalībvalstij nodrošināt citu dalībvalstu kreditoriem vienlīdzīgu attieksmi attiecībā pret šīs izcelsmes dalībvalsts kreditoriem, no tā nevar secināt, ka tikai sanācības un likvidācijas pasākumi, par kuriem var celt prasību valsts tiesībās, var tikt atzīti atbilstīgi Direktīvas 2001/24 3. panta 2. punkta otrajai daļai un 9. panta 1. punkta otrajai daļai.
- 42 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/24 3. un 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi finanšu iestādes reorganizācijas [sanācības] vai likvidācijas pasākumi kā tie, kas ir balstīti uz likuma Nr. 44/2009 II punktā esošajiem pārejas noteikumiem, ir jāuzskata par administratīvo vai tiesu iestāžu veiktiem pasākumiem šo pantu izpratnē, jo šiem pārejas noteikumiem ir sekas tikai tad, ja ar tiesas nolēmumu kredītiestādei tiek piešķirts moratorijs.

Par otro jautājumu

- 43 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2001/24 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aizliedz, ka ar to nav saderīga tādas valsts tiesību normas kā likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. pants, ar grozījumiem likuma Nr. 129/2008 redakcijā, ar kuru pēc moratorija stāšanās spēkā tiek aizliegta vai apturēta jebkāda tiesvedība tiesā pret kredītiestādi, spēkā esamība attiecībā uz citā dalībvalstī pirms moratorija pasludināšanas veiktiem drošības pasākumiem.

Par pieņemamību

- 44 *F. Giroux* norāda, ka otrais jautājums nav pieņemams tādēļ, ka tas nav būtisks pamatlietas atrisināšanai un ka tam ir hipotētisks raksturs. Viņš apgalvo, ka aizliegums uzsākt tiesvedību pret finanšu iestādi, kam piemēro moratoriju, atbilstīgi likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. pantam neattiecas uz tiesvedībām, kuras tika uzsāktas, kā tas bija pamatlietā, pirms tiesas nolēmuma piešķirt šādu moratoriju. Turklāt *F. Giroux* norāda, ka šī panta noteikumi, uz kuriem atsaucas *LBI*, tika atcelti ar likumu Nr. 44/2209.
- 45 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Valsts tiesas iesniegto lūgumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. 2012. gada 6. decembra spriedumu lietā C-152/11 *Odar*, 24. punkts).
- 46 Minēto attiecināmības pieņēmumu nevar atspēkot tas vien, ka kāds pamatlietas dalībnieks apstrīd noteiktus faktus, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda un no kuriem ir atkarīga minētā strīda priekšmeta noteikšana (2007. gada 8. novembra spriedums lietā C-379/05 *Amurta*, Krājums, I-9569. lpp., 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Jautājums par to, vai likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. pants var radīt sekas attiecībā uz prasības nodrošinājuma pasākumiem, kas veikti pirms tiesas lēmuma, ar kuriem piešķir moratoriju, un kāda ietekme šajā ziņā varētu būt atbilstošo šī panta noteikumu atcelšanai, – pilnīgi noteikti ir jautājums, kas ietilpst tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros, kas Tiesai nav jāpārbauda.
- 48 Tādējādi otrais uzdots jautājums ir jāuzskata par pieņemamu.

Par lietas būtību

- 49 Lai atbildētu uz otro prejudiciālo jautājumu, ir jānorāda, ka Direktīva 2001/24, kā tas izriet no tās preambulas 16. apsvēruma, ir balstīta uz vienotības un universalitātes principiem un principā nosaka reorganizācijas [sanācijas] pasākumu un likvidācijas procedūru savstarpējās atzišanas principu, kā arī to sekas. Šajā ziņā šīs direktīvas 3. panta 2. punkta otrā un trešā daļa un 9. panta 1. punkta otrā daļa pakārto reorganizācijas [sanācijas] pasākumus un likvidācijas procedūras izcelsmes valsts likumam, nosakot, ka šādu pasākumu un procedūru sekas ir nosakāmas pēc šīs valsts tiesiskā regulējuma un ka to sekas rodas, līdz ko tās rodas izcelsmes dalībvalstī. Šie noteikumi tādējādi paredz principā, ka *lex concursus* regulē sanācijas pasākumus un likvidācijas procedūras.
- 50 Kas attiecas uz likvidācijas procedūrām, Direktīvas 2001/24 10. panta 2. punkta e) apakšpunktā precizēts, ka “atsevišķu kreditoru ierosinātiem tiesas procesiem” tiek piemērots izcelsmes dalībvalsts likums, izņemot tomēr “nepabeigtās tiesas prāvas”.
- 51 Šajā pēdējā aspektā Direktīvas 2001/24 32. pants nosaka, ka reorganizācijas [sanācijas] pasākumu vai likvidācijas procesa ietekmi uz nepabeigtām tiesvedībām saistībā ar aktīviem [mantu] vai tiesībām, kas kredītiestādei ir anulētas, regulē vienīgi tās dalībvalsts tiesību akti, kurā notiek attiecīgā tiesvedība.
- 52 Šis noteikums tādējādi ir izņēmums no vispārējās normas, saskaņā ar kuru sanācijas un likvidācijas pasākumu sekas regulē izcelsmes dalībvalsts likums, un tas ir jāinterpretē šauri.

- 53 Direktīvas 2001/24 32. panta tvērumu izskaidro tās preambulas 30. apsvērumš, kurš nosaka nošķirumu starp “nepabeigtām tiesas prāvām” un “atsevišķām, izpildes nodrošināšanas darbībām”. Atbilstīgi šim apsvērumam, pirmkārt, uz reorganizācijas [sanācijas] pasākumu vai likvidācijas procesa ietekmi uz “nepabeigtu tiesas prāvu” attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kurā notiek šis tiesas process, izņēmuma kārtā piemērojot *lex concursus*. Otrkārt, uz šo pasākumu un procesa ietekmi uz “atsevišķām izpildes nodrošināšanas darbībām” šādu tiesas prāvu [tiesvedību] rezultātā attiecas izcelsmes dalībvalsts tiesību akti saskaņā ar šajā direktīvā noteikto parasto [vispārējo] kārtību.
- 54 Tādējādi ir jānošķir, kas attiecas uz sanācijas pasākumu vai likvidācijas procedūras sekām piemērojamā likuma noteikšanu, nepabeigtas tiesvedības un atsevišķas izpildes nodrošināšanas darbības, tā kā pēdējām minētajām atbilstīgi ar Direktīvu 2001/24 noteiktai vispārīgai normai piemēro izcelsmes dalībvalsts tiesisko regulējumu. Tā, kā to savos rakstveida apsvērumos norādīja Eiropas Komisija, jēdziens “nepabeigtas tiesvedības” ietver tikai lietas izskatīšanu pēc būtības.
- 55 Direktīvai 2001/24 pretēja interpretācija varētu likt apšaubīt ar to noteiktā universalitātes principa lietderīgo iedarbību, kuras mērķis ir piemērot sanācijas pasākumiem un likvidācijas procedūrām universālu procedūru. Tā kā Direktīvā 2001/24 paredzēto pasākumu un procedūru mērķis ir pat atsevišķu izpildes darbību apturēšana, lai atjaunotu attiecīgo kredītuņēmumu dzīvotspēju, jebkuri izpildes nodrošināšanas pasākumi mazinātu to aktīvu pieejamību, kuri ir sanācijas priekšmets, un tādējādi apdraudētu universalitātes principu.
- 56 Attiecībā uz nodrošinājuma pasākumiem, par kuriem ir pamatlieta, nav strīda, ka šie pasākumi, kuru mērķis ir liegt kredītuņēmumam brīvi izmantot daļu tā mantas, gaidot neregulējumu pēc būtības strīdā, kas tam ir ar kādu no tā kreditoriem, ir atsevišķas izpildes nodrošināšanas darbības. No tā izriet, ka šādi pasākumi neietilpst Direktīvas 2001/24 32. pantā, bet tiek regulēti Islandes tiesībās kā *lex concursus*.
- 57 Šim secinājumam nav pretrunā apstākļi, ka šie pasākumi tika veikti, pirms LBI tika piešķirts moratorijs, par kuru ir pamatlieta. Kā izriet no Direktīvas 2001/24 3. panta 2. punkta otrās un trešās daļas un 9. panta 1. punkta otrās daļas noteikumu formulējuma, *lex concursus* regulē arī sanācijas pasākumu un maksātnespējas procedūru sekas laikā. Šis direktīvas 32. pants nav apstākļi tam, ka šiem pasākumiem un procedūrām tiek noteikts atpakaļejošs spēks.
- 58 Tādējādi uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2001/24 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz, ka tāds valsts noteikums kā likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. pants, ar likumu Nr. 129/2008 grozītajā redakcijā, ar kuru pēc moratorija stāšanās spēkā tiek aizliegta vai apturēta jebkāda tiesvedība tiesā pret kredītiestādi, ietekmē tādas citā dalībvalstī pirms moratorija pasludināšanas veiktus nodrošināšanas pasākumus, par kādiem ir pamatlieta.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 59 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 4. aprīļa Direktīvas 2001/24/EK 3. un 9. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tādi finanšu iestādes reorganizācijas [sanācijas] vai likvidācijas pasākumi kā tie, kas ir balstīti uz 2009. gada 15. aprīļa likuma Nr. 44/2009 II punktā esošajiem pārejas noteikumiem, ir jāuzskata par administratīvo vai tiesu iestāžu veiktiem pasākumiem šo Direktīvas 2001/24. pantu izpratnē, jo šiem pārejas noteikumiem ir sekas tikai tad, ja ar tiesas nolēmumu kredītiestādei tiek piešķirts moratorijs;

- 2) Direktīvas 2001/24 32. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neaizliedz, ka tāds valsts noteikums kā 2002. gada 20. decembra Likuma Nr. 161/2002 par finanšu iestādēm 98. pants, ar 2008. gada 13. novembra likumu Nr. 129/2008 grozītajā redakcijā, ar kuru pēc moratorija stāšanās spēkā tiek aizliegta vai apturēta jebkāda tiesvedība tiesā pret kredītiestādi, ietekmē tādus citā dalībvalstī pirms moratorija pasludināšanas veiktus nodrošināšanas pasākumus, par kādiem ir pamatlieta.

[Paraksti]